

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

Needs Assessment in Innovative Leadership Development of Elementary School
Administrators of Educational Institutions under the Office of Chanthaburi Primary
Educational Service Area Office 2

ไพบรียา แลกะสินธุ์ ทรงยศ แก้วมงคล และ ดวงกมล แก้วแดง

Praiya Laekasin, Songyos Kawmongkon and Duangkamol Kaewdaeng

¹นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาดุซญ์บัณฑิต (การบริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

^{2,3}คณะคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

¹Doctor of Philosophy Program (Educational Administration), Faculty of Education North Bangkok
University, Thailand

^{2,3}Faculty of Education North Bangkok University, Thailand

¹E-mail: praiya.laek@northbkk.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-8311-036X>

²E-mail : songyos.ka@northbkk.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-5505-6931>

³E-mail : duangkamol.ka@northbkk.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-0458-2855>

Received 10/05/2023

Revised 13/05/2023

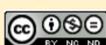
Accepted 20/05/2023

บทคัดย่อ

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์กรคือช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานมีจุดเน้นหรือเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงานเกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่มเกิดความไว้วางใจเชื่อใจระหว่างกันในการทำงานสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานไปสู่วิสัยทัศน์ขององค์กร ดังนั้นบทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้างาน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิคการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ ด้วยค่า Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพที่เป็นอยู่ในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (2) สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

[867]

Citation:

ไพบรียา แลกะสินธุ์, ทรงยศ แก้วมงคล และ ดวงกมล แก้วแดง. (2566). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 867-880.

Laekasin, P., Kawmongkon, S., & Kaewdaeng, D., (2023). Needs Assessment in Innovative Leadership Development of Elementary School Administrators of Educational Institutions under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 867-880; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.169>

.....
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม มีสภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (3) ความต้องการ
จำเป็น ของการพัฒนาแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
แต่ละด้าน พบว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ประกอบด้วย การเป็นนักสร้าง
เครือข่ายนวัตกรรม การมีกลยุทธ์นวัตกรรม ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปาน
กลาง ประกอบด้วย การมีศรัทธาและบารมีและ การสร้างวิสัยทัศน์นวัตกรรม และการมีความกล้าเสี่ยงต่อ
นวัตกรรม มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร

Abstract

Innovative leadership is important for the management of people in the organization, it stimulates people to be creative in their work, there is a common focus or goal in working, creating good relationships within the group, creating trust between each other in the work can inspire personnel to be able to work towards the vision of the organization. Thus, the purpose of this research was to study the problems and needs necessary for the development of innovative leadership among elementary school administrators. under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area 2. The samples used in the research were school directors. supervisor teacher and the head teacher of the subject learning group elementary school Under the Office of Primary Educational Service Area, 300 people. Tools used in this research. as a questionnaire The statistics used in the research were mean and standard deviation. The needs were analyzed using a dual-response prioritization technique with Modified Priority Needs Index (PNImodified). The results showed that (1) The status quo in the development of innovative leadership models of primary school administrators. Under the Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2 in general, the practice was at a moderate level. (2) Presumptive conditions for the development of innovative leadership models of primary school administrators. Under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2 in general, the conditions that should be in practice were at the highest level. (3) Necessary needs of the development of innovative leadership model of elementary school administrators Under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2, overall, their needs were at a moderate level. When considering each aspect, it was found that the index of priorities of necessary needs was at a high level, consisting of being an

[868]

Citation:

ไปรยา แลกะสินธุ์, ทรงยศ แก้วมงคล และ ดวงกลม แก้วแดง. (2566). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 867-880.

Laekasin, P., Kawmongkon, S., & Kaewdaeng, D., (2023). Needs Assessment in Innovative Leadership Development of Elementary School Administrators of Educational Institutions under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 867-880; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.169>

innovative network builder. having an innovation strategy The priority index of necessary needs was at a medium level, consisting of having faith and prestige and Innovation Vision Creation and having the courage to take risks with innovation There is a low value of the priority index of needs.

Keywords: Needs Assessment; Innovative Leadership of School Administrators

บทนำ

ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศใน ระยะยาว โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศ พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และพัฒนาสู่การเป็น “ประเทศ ไทย 4.0” ซึ่งการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทุกประเทศใช้เป็นนโยบายหลักสำหรับการพัฒนา ประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันจะส่งผลต่อการ พัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยตรง ทั้งนี้จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมกำลังคนที่มีความรู้ สมรรถนะและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การศึกษาจึงได้รับความคาดหวังจากทุกภาคส่วนว่า จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการปฏิรูปประเทศจึงต้องเริ่มต้นที่ “การปฏิรูป การศึกษา” เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังนั้น การศึกษาจึง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปฏิรูปให้ เป็น “การศึกษา 4.0 : ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมได้” โดย มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและ นวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การปฏิรูปการศึกษาให้เป็น “การศึกษา 4.0 ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมได้” จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานมีทิศทางการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานของ ประเทศไทย โดยมีนโยบายโรงเรียน มาตรฐานสากล (world-class standard school) ซึ่งเป็นนวัตกรรม การจัดการศึกษาที่ใช้เป็นยุทธศาสตร์ใน การขับเคลื่อนการพัฒนา ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสู่ มาตรฐานสากล มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก จัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และ บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 22) การบริหารและจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์การทำงาน เป็นบุคคลที่มี วิสัยทัศน์และใช้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพเพื่อการ บริหารงานของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีจะนำไปสู่การ บรรลุผลของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจของประเทศให้ดียิ่งขึ้นไป (สมศักดิ์คงเที่ยง, 2555: 68) การเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการศึกษาจึง จำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษาที่จะ นำพาเพื่อใช้แก้ปัญหาทางการศึกษา การใช้นวัตกรรมมาประยุกต์ในระบบการบริหารจัดการด้านการศึกษา จึงมีส่วนช่วยให้ทรัพยากรการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ศศิประภา ชัยประสิทธิ์, 2553: 60) จากผล

[869]

Citation:

ไปราย และสินธุ์, ทรงยศ แก้วมงคล และ ดวงกลม แก้วแดง. (2566). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 867-880.

Laekasin, P., Kawmongkon, S., & Kaewdaeng, D., (2023). Needs Assessment in Innovative Leadership Development of Elementary School Administrators of Educational Institutions under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 867-880; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.169>

การสำรวจของ โรเบิร์ตและเจฟ (Robert & Jeff, 2010) พบว่า ผู้บริหารสูงสุดหรือผู้นำขององค์กร (CEO) เป็นผู้ที่สามารถผลักดันให้เกิดนวัตกรรมในองค์กรมากที่สุด การที่ผู้นำมีภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรมจะส่งผลให้เกิดการสร้างสรรค่นวัตกรรมที่จะช่วยสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่องค์กรและ ประเทศชาติในระยะยาว ส่งผลดีต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กรและประเทศชาติได้ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Alharbi, I. (2021) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้นำสามารถกำหนดทิศทางขององค์กรด้วยกลยุทธ์ด้านนวัตกรรมเพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและในด้านคุณภาพผลผลิต บุคลากรในองค์กรจะได้รับการสนับสนุนให้ร่วมมือ ร่วมมือในการทำงานด้วยความไว้นื้อเชื่อใจกัน สามารถเห็นเป้าหมายสร้างสรรค์ที่เป็นจริงที่สามารถดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ ผู้วิสัยทัศน์ขององค์กรจนสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นนวัตกรรม (บุศรา ทับทิมศรี วัชรชูชาติ และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์.2564)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์กร คือ ช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน มีจุดเน้นหรือเป้าหมาย ร่วมกันในการปฏิบัติงาน เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่ม เกิดความไว้นื้อเชื่อใจระหว่างกัน ใน การทำงาน สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานไปสู่วิสัยทัศน์ของ องค์กร นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการกำหนดทิศทางขององค์กรอย่างมีกล ยุทธ์เชิงนวัตกรรม การสร้างนวัตกรรมใหม่ในการผลิตหรือปรับปรุงการผลิตสินค้าและการ บริการ การบริหารจัดการด้วยวิธีการทำงานในรูปแบบของเครือข่ายและองค์กรสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีความคาดหวังเพิ่มขึ้นจากการใช้บริการขององค์กร และสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรมได้ (กุลชลี จงเจริญ, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับ จิตินันท์ นันทะศรี (2563) ที่กล่าวว่า การที่จะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและตอบรับการ เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของโลกในยุคปัจจุบันได้อย่างมีคุณภาพนั้น ผู้นำจึงควรมีภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม ซึ่งภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่เพื่อให้ได้ นวัตกรรม หรือสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาสามารถพัฒนาการศึกษาได้อย่างมี คุณภาพบนฐานของการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา การบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้ให้ความสำคัญกับผู้บริหาร เพราะเป็นผู้มีบทบาทในการบริหาร สถานศึกษา และเป็นผู้วางแผน กำหนดนโยบาย กำหนดจุดหมาย บทบาทของบุคลากร ตลอดจนวิธีดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ ตอบสนองต่อนโยบายรัฐที่กำหนดไว้ ทั้งนี้การที่ผู้บริหารสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดที่กำหนดไว้ได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ กับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เพราะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะแสดงให้เห็นถึงการมี ทักษะความสามารถของตนเอง ด้านการคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรม ด้านการเป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม และด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านนวัตกรรม เพื่อ สร้างแนวทางการดำเนินงานใหม่ในองค์กรหรือสร้างนวัตกรรมให้กับองค์กร เพื่อจะช่วย ยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ตฤณ

[870]

Citation:

ไพบรยา และสินธุ์, ทรงยศ แก้วมงคล และ ดวงกลม แก้วแดง. (2566). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 867-880.

Laekasin, P., Kawmongkon, S., & Kaewdaeng, D., (2023). Needs Assessment in Innovative Leadership Development of Elementary School Administrators of Educational Institutions under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 867-880; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.169>

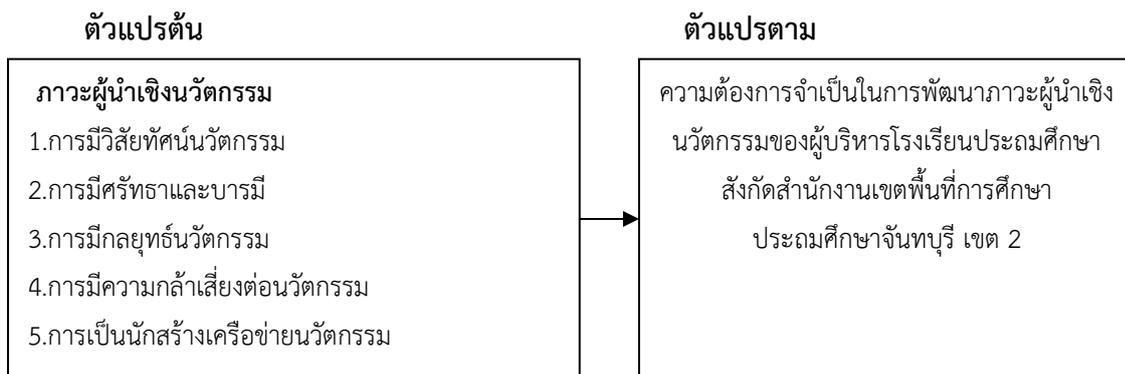
เศรษฐ์ รัตนรังสฤษฏ์ (2562) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานให้ได้ นวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา สามารถพัฒนาการศึกษาได้อย่างมี คุณภาพบนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษา จำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำในการบริหารจัดการองค์การหรือสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามเป้าหมาย ซึ่งการบริหารจัดการองค์การย่อมมีความเสี่ยง ผู้บริหารจึงต้องมี วิสัยทัศน์ และสมรรถนะโดยมีความสามารถ มีความเป็นผู้นำสามารถนำพาองค์การให้มีความ เจริญเติบโตอยู่รอดได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง และมีความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา จึงทำให้ผู้วิจัย มีความสนใจและต้องการ ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของการศึกษาไทยในระดับสากล เพื่อพัฒนา ผู้เรียนที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 106 คน ครูหัวหน้างาน จำนวน 322 คน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 610 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 รวมทั้งสิ้น 1,134 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2. 2564) ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้างาน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 300 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. 1970) วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling) และสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ
2. นำความรู้ที่ได้จากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา กำหนดกรอบโครงสร้าง และลักษณะของแบบสอบถามเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประเภทของผู้บริหาร สถานภาพสมรส เป็นต้น ซึ่งเป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวชี้วัดขององค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. นำแบบสอบถามที่สร้างไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และครอบคลุม
4. นำแบบสอบถามจากข้อ 4 เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า IOC = 0.80-1.00

5. นำแบบสอบถามจากข้อ 4 มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร α -Coefficient ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า α = 0.969

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อที่ 5 มาปรับปรุงแก้ไข และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล: ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปสอบถาม ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้างาน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 300 คน เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิคการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ ด้วยค่า

Modified Priority Needs Index (PNI modified) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความต้องการจำเป็นของสภาพที่เป็นอยู่ (D) และ สภาพที่ควรจะเป็น (I) ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาพรวมและรายด้าน

การพัฒนาภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม	สภาพที่เป็นอยู่ (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)			PNI _{modified} (I-D) /D	แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
องค์ประกอบหลักที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ นวัตกรรม	2.69	.399	ปานกลาง	4.32	0.442	มาก	0.61	ปานกลาง
องค์ประกอบหลักที่ 2 การมีศรัทธาและบารมี	2.79	.383	ปานกลาง	4.51	0.379	มากที่สุด	0.62	ปานกลาง
องค์ประกอบหลักที่ 3 การมีกลยุทธ์นวัตกรรม	2.72	.602	ปานกลาง	4.50	0.453	มากที่สุด	0.65	สูง
องค์ประกอบที่ 4 การ มีความกล้าเสี่ยงต่อ นวัตกรรม	2.89	.597	ปานกลาง	4.55	0.396	มากที่สุด	0.57	ต่ำ
องค์ประกอบที่ 5 การ เป็นนักสร้างเครือข่าย นวัตกรรม	2.71	.457	ปานกลาง	4.52	0.407	มากที่สุด	0.67	สูง
รวม	2.76	.325	ปานกลาง	4.51	0.365	มากที่สุด	0.63	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความต้องการจำเป็นของสภาพที่เป็นอยู่ในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$, S.D.=.325) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ องค์ประกอบหลักที่ 4 การมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$, S.D.=.597) รองลงมาคือ องค์ประกอบหลักที่ 2 การมีศรัทธาและบารมี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79$, S.D.=.383) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์นวัตกรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$, S.D.=.399)

ส่วนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความต้องการจำเป็นของสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

[873]

Citation:

ไปรยา แลกะสินธุ์, ทรงยศ แก้วมงคล และ ดวงกลม แก้วแดง. (2566). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 867-880.

Laekasin, P., Kawmongkon, S., & Kaewdaeng, D., (2023). Needs Assessment in Innovative Leadership Development of Elementary School Administrators of Educational Institutions under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 867-880; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.169>

.....
 ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม มีสภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D.= 0.365) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า องค์ประกอบที่ 4 การมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.396) รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 5 การเป็นนักสร้างเครือข่ายนวัตกรรมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= 0.407) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์นวัตกรรม ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.442)

การเสนอผลส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา วิเคราะห์โดยจัดกลุ่ม ค่าดัชนี PNI modified โดยนำค่าดัชนี PNI modified สูงสุด (0.67) ลบด้วยค่าดัชนี PNI modified ต่ำสุด (0.57) และนำระยะห่างที่ได้มาจัดกลุ่ม PNI modified เป็น 3 กลุ่ม คือ สูง ปานกลาง และต่ำได้ค่า AVI = $(0.67-0.57) / 3 = 0.03$ นำมาจัดกลุ่มต่อไปนี้

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI modified ต่ำ = 0.57 - 0.60

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI modified ปานกลาง = 0.61 - 0.64

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI modified สูง = 0.65 - 0.68

จากการวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI modified) ของการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง (PNI modified = 0.63) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านองค์ประกอบที่ 5 การเป็นนักสร้างเครือข่ายนวัตกรรม มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง (PNI modified = 0.67) ด้านองค์ประกอบหลักที่ 3 การมีกลยุทธ์นวัตกรรม มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง (PNI modified = 0.65) องค์ประกอบหลักที่ 2 การมีศรัทธาและบารมีมีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง (PNI modified = 0.62) ด้านองค์ประกอบหลักที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์นวัตกรรมมีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง (PNI modified = 0.61) และด้านองค์ประกอบที่ 4 การมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ (PNI modified = 0.57) ตามลำดับของระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

สรุปผลการวิจัย

[874]

Citation:

ไปรยา แลกะสินธุ์, ทรงยศ แก้วมงคล และ ดวงกลม แก้วแดง. (2566). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 867-880.

Laekasin, P., Kawmongkon, S., & Kaewdaeng, D., (2023). Needs Assessment in Innovative Leadership Development of Elementary School Administrators of Educational Institutions under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 867-880; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.169>

1.สภาพที่เป็นอยู่ในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบหลักที่ 4 การมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ องค์ประกอบหลักที่ 2 การมีศรัทธาและบารมี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์นวัตกรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม มีสภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า องค์ประกอบที่ 4 การมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 5 การเป็นนักสร้างเครือข่ายนวัตกรรมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์นวัตกรรม ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3.ความต้องการจำเป็น ของการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านองค์ประกอบที่ 5 การเป็นนักสร้างเครือข่ายนวัตกรรม มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ด้านองค์ประกอบหลักที่ 3 การมีกลยุทธ์นวัตกรรม มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง องค์ประกอบหลักที่ 2 การมีศรัทธาและบารมีมีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง ด้านองค์ประกอบหลักที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์นวัตกรรมมีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง และด้านองค์ประกอบที่ 4 การมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นประเด็นเพื่ออภิปรายผลมีรายละเอียด ดังนี้

1.สภาพที่เป็นอยู่ในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยเฉพาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ตั้งเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่

ต้องมี ผู้บริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรมมีธรรมาภิบาลที่ดีและรู้จักสร้างบรรยากาศในสถานที่ทำงานเพื่อให้ ครู บุคลากร นักเรียน เกิดการเรียนรู้และปรับตัวอย่างต่อเนื่องและสามารถสร้างผลงานที่ทำชื่อเสียงแก่ทาง โรงเรียนได้ และองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อโรงเรียนที่ทำให้เกิด ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู คือ มีการเชื่อมโยงระหว่างทีมงานและองค์ความรู้ต่างๆทั้งภายในและ ภายนอกองค์กรเข้าด้วยกัน พร้อมทั้งต้องมีสร้างบรรยากาศขององค์กร ทั้งการกำหนดเป้าหมาย ทิศทาง รูปแบบ องค์กรและวิธีการปฏิบัติงานขององค์กรให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกิดผลกระทบต่อ องค์กรทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของนพรัตน์ มูลศรีแก้ว พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ และอำนาจ ชนะวงศ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้าง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของของกริญา สายศิริสุข (2561) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตปัญญาคีสังกัด สำนั กงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 พบว่าอยู่ในระดับมาก

2.สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม มีสภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมาย บทบาทการ ทำงานและการรับรู้ความสามารถของ ตนเอง รวมถึงการวิเคราะห์หาเหตุผลและการควบคุมตนเองที่เกี่ยวข้อง กับการทำงาน แสดงออกซึ่งความรู้สึก ความเห็น ความสำนึก เข้าใจ รับรู้ถึงคุณค่าของงานและประเมิน สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเอง มีความรับผิดชอบต่อนตนเองและผู้อื่น โดยเงื่อนไข ระยะเวลา เหตุการณ์ หรือสภาพแวดล้อม ผู้บริหารสถานศึกษารับรู้ถึงความสามารถของ ตนเองว่ามีความรู้ความชำนาญและ ความสามารถในการทำงานได้บรรลุเป้าหมายสามารถ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน และสามารถฟันฝ่า อุปสรรคได้จนสำเร็จ รับรู้ว่าตนเอง มีอิสระในการที่จะเริ่มต้นและรับรู้งานที่ปฏิบัติมีผลกระทบต่องานต่าง ๆ ภายใน สถานศึกษาหรือผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของนพรัตน์ มูลศรีแก้ว พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ และอำนาจ ชนะวงศ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้าง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ

3.ความต้องการจำเป็น ของการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม มีความต้องการ จำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ การเป็นนักสร้างเครือข่ายนวัตกรรม การมีกลยุทธ์ นวัตกรรม การมีศรัทธาและบารมี การสร้างวิสัยทัศน์นวัตกรรม และการมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรมทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่า การเผยแพร่วิสัยทัศน์เป็นการสื่อสารให้ครูและ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก

[876]

Citation:

ไปรยา และสินธุ์, ทรงยศ แก้วมงคล และ ดวงมล แก้วแดง. (2566). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 867-880.

Laekasin, P., Kawmongkon, S., & Kaewdaeng, D., (2023). Needs Assessment in Innovative Leadership Development of Elementary School Administrators of Educational Institutions under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 867-880; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.169>

โรงเรียนเข้าใจ ยอมรับ และเต็มใจเข้ามามีส่วนร่วมใน การปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ การสร้างขีดความสามารถให้กับโรงเรียนผ่านนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ๆ ที่เรียกว่าต้นแบบในขั้นตอนการพัฒนาที่ผ่านการลองผิดลองถูกย่อมเกิดภาวะเสี่ยงในการล้มเหลวสูง ดังนั้นในการพัฒนานวัตกรรมที่ต้องการไปให้ถึงความสำเร็จผู้บริหารจำเป็นต้องมีความมุ่งมั่นกล้าเสี่ยงกล้าตัดสินใจ กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าทำสิ่งใหม่ที่ไม่เคยทำมาก่อน และกล้าที่จะเผชิญกับปัญหา หรือความล้มเหลวที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2557) การพัฒนานวัตกรรม จำเป็นต้องใช้ทั้งความมุ่งมั่นตั้งใจ ความอดทน และการร่วมแรงร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่ายใน โรงเรียน ซึ่งผู้นำที่มีศรัทธาและบารมีจะสามารถสร้างความตระหนักรู้ถึงความจำเป็นของนวัตกรรม จุดประกายเพื่อโน้มน้าวใจให้สร้างนวัตกรรม และเป็นต้นแบบในการนำนวัตกรรมไปใช้ (เสนห์ จุ้ยโต, 2554) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิฐวัฒน์ กลิ่นโธสงศ์ (2559) การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา ผลการวิจัยโดยสรุป ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาได้องค์ประกอบ 7 ตัว และตัวบ่งชี้ 24 ตัว ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านการมีวิสัยทัศน์นวัตกรรมมี 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบด้านการมีกลยุทธ์นวัตกรรม มี 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบด้านการมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม มี 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงมี 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบด้านการมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม มี 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบด้านการเป็นนักสร้างเครือข่ายนวัตกรรม มี 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบด้านการมีศรัทธาและบารมี 4 ตัวบ่งชี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 องค์ประกอบหลัก 20 องค์ประกอบย่อย 96 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็น การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม จำนวน 19 ตัวบ่งชี้ การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม จำนวน 26 ตัวบ่งชี้ การมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม จำนวน 13 ตัวบ่งชี้ การแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม จำนวน 18 ตัวบ่งชี้ และการมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม จำนวน 20 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบหลักที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุด คือองค์ประกอบหลักด้านการแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม สอดคล้องงานวิจัยของอภิรักษ์ บุปผาชื่น (2563) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม: การขับเคลื่อนองค์การสู่ความเป็นเลิศผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ได้แก่ ด้านคุณลักษณะ ประกอบด้วย 1) ความคิดสร้างสรรค์ 2) การเรียนรู้ และ 3) มีศักยภาพในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านบทบาท ประกอบด้วย 1) เป็นผู้มีบทบาทในการสร้างบรรยากาศในการเปิดใจและยอมรับสิ่งใหม่ 2) เป็นผู้กำหนดเป้าหมายในการทำงาน 3) เป็นผู้กล้าเสี่ยงและกล้าลองใช้ความรู้ใหม่เข้ามาพัฒนาในงาน สอดคล้องงานวิจัยของนพรัตน์ มูลศรีแก้ว พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ และอำนาจ ขนช่วงศ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 4 องค์ประกอบ 20 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ความกล้า

[877]

Citation:

ไปรยา และสินธุ์, ทรงยศ แก้วมงคล และ ดวงกลม แก้วแดง. (2566). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 867-880.

Laekasin, P., Kawmongkon, S., & Kaewdaeng, D., (2023). Needs Assessment in Innovative Leadership Development of Elementary School Administrators of Educational Institutions under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 867-880; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.169>

.....

หาญ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด (2) ความคิด สร้างสรรค์ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด (3) ความปรารถนาอย่างแรงกล้า ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด และ (4) การสร้างและ ขับเคลื่อนทีม ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด องค์ประกอบและ ตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมทุกองค์ประกอบ 2) ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์การสร้างและขับเคลื่อนทีม ความกล้าหาญ และ ความปรารถนาอย่างแรงกล้า ผลจากการวิจัยนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการ กำหนดเป็น โปรแกรมพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป สอดคล้องกับ งานวิจัยของ เตชา ลุนาวงค์, วาโร เฟ็งสวัสดิ์ และวันเพ็ญ นันทะศรี (2564) โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 2) การทำงานเป็น ทีมและการมีส่วนร่วมเชิง นวัตกรรม 3) การมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม และ 4) การมีบุคลิกภาพ เชิงนวัตกรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
2. ควรส่งเสริมให้มีการใช้แนวทางการ การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในวงกว้างมากยิ่งขึ้น
3. ควรจัดให้มีการฝึกอบรม และพัฒนาเกี่ยวกับการภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในแต่ละ ด้าน ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน พร้อมรับ ฟังความ คิดเห็น เข้าใจถึงบริบทของสถานศึกษา ทำให้บุคลากรทุกคนยอมรับ เชื่อมั่น และเต็ม ใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและส่งเสริม บุคลากรในการคิดค้น พัฒนาและปรับปรุง นวัตกรรมเพื่อนำมาใช้พัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรและเทคโนโลยีที่ ทันสมัย ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความ เชื่อมั่นให้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการร่วมมือกันปฏิบัติงานให้ สถานศึกษาประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

[878]

Citation:

ไปรยา แลกะสินธุ์, ทรงยศ แก้วมงคล และ ดวงกลม แก้วแดง. (2566). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 867-880.

Laekasin, P., Kawmongkon, S., & Kaewdaeng, D., (2023). Needs Assessment in Innovative Leadership Development of Elementary School Administrators of Educational Institutions under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 867-880; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.169>

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล. World-class standard school*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลชลี จงเจริญ. (2562). *หน่วยที่ 12 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2557ก). *ทำงานอย่างไรให้ก้าวหน้า*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2557ข). *เรียนรู้ใช้ข้อมูลอย่างผู้ชนะ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สกลนคร.
- เดชา ลุนาวงค์, วาโร เพ็งสวัสดิ์ และวันเพ็ญ นันทะศรี. (2564). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. *หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ตฤณเศรษฐ์ รัตนรังสฤษฎ์. (2562). *ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายมัธยมศึกษาพัฒนาการ*. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 10 (2), 224-237.
- นพรัตน์ มูลศรีแก้ว พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ และอำนาจ ชนะวงศ์. (2564). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา* :16 (3), 308-317.
- บุศรา ทับทิมศรี วัชรชูชาติ และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ (2564) *รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมาตรฐานสากล*. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*. 7 (1), 545-558.
- พิสิฐวัฒน์ กลิ่นไธสงค์. (2559). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 12 (1), 177-186.

[879]

Citation:

ไปรยา แลกะสินธุ์, ทรงยศ แก้วมงคล และ ดวงมล แก้วแดง. (2566). *ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3 (3), 867-880.

Laekasin, P., Kawmongkon, S., & Kaewdaeng, D., (2023). Needs Assessment in Innovative Leadership Development of Elementary School Administrators of Educational Institutions under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3 (3), 867-880; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.169>

ภริญา สายศิริสุข. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*

ศศิประภา ชัยประสิทธิ์. (2553). *องค์กรแห่งนวัตกรรม: ทางเลือกของผู้ประกอบการยุคใหม่. วารสารนักบริหาร, 30 (2), 60-63.*

สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2555). *หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิ่ง.*

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2. (2564). *ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2. Retrieved on August 21, 2021, from: <https://www.chan2.go.th/>.*

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.*

เสน่ห์ จุ้ยโต. (2554). *การบริหารนวัตกรรมแนวใหม่. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช.*

อภิรักษ์ บุปผาชื่น. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม: การขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ. Journal of Educational Innovation and Research.4 (3), 205-216.*

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement. 30, 607 – 610*

Alharbi, I. (2021) Innovative Leadership: A Literature Review Paper. *Open Journal of Leadership, 10, 214-229. doi: 10.4236/ojl.2021.103014.*

Robert, F.B., & Jeff, Z. (2010). *Leadership vacuums and overcoming barriers to innovation. Retrieved August 21, 2018, from <http://www.business-strategy-innovation.com/2010/04/leadershipvacuums-and-overcoming.html>*

